

**w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Wójta Gminy Białośliwie za rok 2019
wraz z informacją o stanie mienia jednostki i objaśnieniami**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony Zarządzeniem nr 5/2019 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 marca 2019 r. w składzie:

Przewodnicząca   Marzena Węckowicz
Członkowie: Halina Kurjan
                                  Janina Kotlińska

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137.) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.), wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Wójta Gminy Białośliwie za 2019 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną z uwagami zawartymi w pkt III uzasadnienia.

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Białośliwie za 2019 rok oraz informacja o stanie mienia (przedłożone tut. Izbie w dniu 27 marca 2027 r. przez Wójta Gminy Białośliwie).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. (po zm.), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2030 (po zm.) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2019 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.
  1. W części opisowej przedstawiono realizację dochodów budżetowych, a w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Ponadto wskazano: stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów, przychody i rozchody budżetu oraz stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2019 r.
  2. W części tabelarycznej przedstawiono:
    - 1) dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej,
    - 2) przychody i rozchody budżetu,
    - 3) zestawienie zrealizowanych wydatków majątkowych,
    - 4) zestawienie dochodów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków na Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
    - 5) zestawienie dochodów i wydatków budżetu gminy związanych z finansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
    - 6) zestawienie dotacji udzielonych z budżetu gminy na zadania bieżące,
    - 7) zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami oraz zestawienie dotacji celowych

- otrzymanych z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących,
- 8) zestawienie wydatków na przedsięwzięcia realizowanych w ramach Funduszu Sołeckiego,
  - 9) przedstawienie zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych w trakcie roku budżetowego wraz z podaniem wartości tych zmian oraz nr i daty stosownych uchwał Rady Gminy.
3. Opisano stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięć (programów) ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
  4. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2019 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.
- II. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Białośliwie za rok 2019 rok został wykonany z deficytem w wysokości 4.967.939,80 zł (przy planie 6.415.913,27 zł), ponieważ:
- a) dochody zrealizowano w wysokości 26.842.052,02 zł, co stanowi 103,91 % wielkości planowanej, w tym:
    - dochody bieżące wykonano w wysokości 24.096.722,44 zł,
    - dochody majątkowe wykonano w wysokości 2.745.329,58 zł;
  - b) wydatki zrealizowano w wysokości 32.809.991,82 zł, co stanowi 98,64 % wielkości planowanej, w tym:
    - wydatki bieżące w wysokości 21.829.331,79 zł,
    - wydatki majątkowe w wysokości 9.980.660,03 zł.
- Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała przychody budżetu w kwocie 6.381.647,15 zł z tytułu kredytów i pożyczek. Rozchody zrealizowano w kwocie 1.252.952,00 zł z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek.
- Z przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiło 9.873.459,15 zł, co stanowi 36,78 % wykonanych dochodów.
- Ze sprawozdania Rb-28S „Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego” wynika, że na dzień 31 grudnia 2019 r. zobowiązania niewymagalne wynosiły 879.599,38 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

III.

1. Dochody i wydatki związane z finansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały opisane na stronie 47 przedmiotowego sprawozdania oraz w załączniku nr 6 pn. „Dochody i wydatki budżetu gminy związane z finansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej za 2019 rok”. Z informacji zawartych w sprawozdaniu oraz w załączniku nr 6 wynika, że w 2019 r. zostały poniesione wydatki w kwocie 3.500,00 zł (na plan 3.500,00 zł) na „dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków”. Ww. wydatek został ujęty w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdz. 90095 „Pozostała działalność”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”.

Skład Orzekający wskazuje, że zasady i warunki zbiorowego odprowadzania ścieków, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów, określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2019 r., poz. 1437 ze zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy zbiorowe odprowadzanie

ścieków jest zadaniem własnym gminy, ale obowiązek budowy przyłącza kanalizacyjnego do sieci spoczywa na właścicielu nieruchomości (art. 15 ww. ustawy).

Przepis art. 5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r., poz. 2010, ze zm.) nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązek przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy lub w przydomową oczyszczalnię ścieków.

Cele, na jakie gmina może przeznaczyć środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska są określone w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.). Zgodnie z art. 403 ust. 2, w związku z art. 400a tej ustawy, środki z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska przeznacza się m.in. na przedsięwzięcia związane z ochroną wód, gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi, a także na inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

Zgodnie z art. 403 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej może polegać na udzielaniu **dotacji celowej** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynika, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest możliwości ponoszenia bezpośrednio z budżetu gminy wydatków stanowiących koszt inwestycji osób fizycznych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, jako zadań z zakresu ochrony środowiska. Istnieje natomiast możliwość dofinansowania tego zadania poprzez udzielenie z budżetu gminy dotacji celowej, na zasadach określonych przez Radę Gminy w drodze uchwały (art. 403 ust. 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

Rada Gminy Białośliwie w dniu 27 września 2011 r. podjęła uchwałę nr XI/65/2011 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, w której w § 1 zapisała:

„§ 1. Określa się zasady udzielania dotacji na realizację budowy przydomowych oczyszczalni ścieków:”

Skład Orzekający stwierdził, że do dnia wydania niniejszej opinii ww. uchwała nie została przedłożona do nadzoru Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu. Przypomina się, że obowiązek przedkładania uchwał i zarządzeń w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia organom nadzoru, w tym regionalnej izbie obrachunkowej, wynika z przepisu art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.).

W świetle przytoczonych wyżej przepisów Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053, ze zm.), wydatki na dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków należy ujmować w § 623 „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”.

2. W ramach działalności instruktażowej Skład Orzekający wskazuje, że w załączniku nr 9 pn. „Realizacja wydatków na przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego za 2019 r.” wśród zrealizowanych przedsięwzięć przez Sołectwo Pobórka Wielka, znajdują się m.in. przedsięwzięcia:
  - „Organizacja wyjazdu z okazji Dnia Dziecka – bilety wstępu do parku” – dz. 921, rozdz. 92195, § 4210 w kwocie 1.291,00 zł,
  - „Organizacja wyjazdu z okazji Dnia Dziecka – usługa transportowa” – dz. 921, rozdz. 92195, § 4300 w kwocie 799.29 zł.

Realizacja wydatków w ramach Funduszu sołeckiego została opisana na stronach 45-47 sprawozdania.

Skład Orzekający wskazuje, że w katalogu zadań własnych umieszczonych w art. 7 ustawy o samorządzie gminnych nie ma zadań obejmujących organizowanie i finansowanie wycieczek oraz innych wyjazdów krajoznawczych i integracyjnych dla mieszkańców wspólnoty samorządowej, a także zadania takie nie zostały powierzone samorządowi gminnemu w żadnym innym akcie prawnym. W piśmiennictwie wskazuje się, że realizując ustawowe zadania z zakresu turystyki i rekreacji (o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym) gmina w celu zaspokajania potrzeb jej mieszkańców jest uprawniona i zobowiązana do podejmowania działań dla rozwoju turystyki na danym terenie i rozwoju niezbędnej infrastruktury, dzięki czemu zaspokaja potrzeby jej mieszkańców jako organizatorów turystyki.

W myśl art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301, z późn. zm.) środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które (...) są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Skoro wymienione wyżej przedsięwzięcia nie służą realizacji zadań własnych gminy, to ich realizowanie w budżecie w ramach funduszu sołeckiego pozostaje w sprzeczności z przepisem art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim.

- IV. Zadania Gminy określone ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 ze zm.), a dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi realizuje Związek Międzygminny – Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi.
- V. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Gmina posiadała na dzień 31 grudnia 2019 r., jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z mienia oraz poniesione nakłady na mienie w okresie sprawozdawczym.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Marzena Węckowicz

Marzena Węckowicz

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.